

КУРСОВА РАБОТА

ПО МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА

Изготвил:

Проверил:

София, 2018

УВОД

След период на стабилност и икономически растеж, Европейският съюз преживя множество кризи, започващи с финансовия колапс от 2007-2008 г., който беше последван от икономическа криза две години по-късно. Докато някои от двадесетте и осем държавите-членки се възстановяват, други все още страдат от икономически проблеми. Вътрешните реформи, наложени от ЕС, са били посрещнати с обществени протести и не винаги са водели до очакваните резултати, по-специално мерките за строги икономии и преглед на разходите, с оглед изплащане на дълга и повишаване на конкурентоспособността. Икономическата стагнация, която характеризира много от европейските икономики днес още повече оказва негативно влияние върху реализирането на целите на ЕС и повдига въпроса до каква степен гражданите могат да понесат наложените ограничения.

Резултатът от референдума за Брекзит от юни 2016 г. даде силен тласък на лидерите на ЕС да използват нова посока, особено в светлината на нарастващата подкрепа за анти-ЕС кандидатите в изборите в Холандия, Австрия и Франция. През март 2017 г. Жан-Клод Юнкер, президентът на Европейската комисия, публикува Бяла книга, в която са очертани пет варианта за бъдещето на ЕС. Те включват:

I. Просто продължаването на настоящата рамка, като се приемат липсата на амбиции и желание от време на време;

II. Пренебрегване на ЕС интеграцията като фокусът се постави изцяло на единния пазар: текущите политики за обща заетост и социални стандарти, вътрешна и външна сигурност и сътрудничеството в рамките на еврозоната са отменени с всички усилия за постигането им;

III. Значително увеличаване на интеграцията на целия ЕС цялата (без Обединеното кралство) до 2025 г. ;

IV. "По-малко ефективно" чрез насърчаване на сътрудничеството на всички членове само в конкретни области, в които може да се добави по-голяма стойност, като например отбраната, общата външна политика и като

същевременно се поддържа или намали в други, където не може да се постигне повече като общата валута или единния пазар;

V. създаване на области на различна интеграция, в които страните доброволно решават дали да се интегрират повече в определени сектори.

Последната посока от тях, която предполага създаването на Европа на две скорости, е тази, която има най-много смисъл и е получила най-голямо внимание.

1. Исторически корени на принципа за ЕС на две скорости

Това е една стара идея от проучванията за ЕС, която за първи път е била повдигната към края на 80-те години от германския канцлер Хелмут Кол, който е известен със своя цитат на това, че „на най-бавният кораб в конвоя не бива да се позволи да определя скоростта“¹. Неговата мисъл се е превърнала в предложение от 1989 г., в което тогавашните дванадесетте европейски страни (ЕК) са щели са бъдат разделени на "концентрични кръгове" около ядрото от първоначалните шест члена². Но това си е останало винаги предложение.

Няколко години по-късно перспективата на Източното разширяване след края на Студената война и очакваните пречки в процеса на вземане на решения на европейско равнище, са предоставили нова подкрепа за тази идея. През 1994 година, в публикация изтъкнатите немски християндемократи Волфганг Шойбле и Карл Ламерс са посочили, че основните страни на Европа не трябва да бъдат възпрепятствани от страните с по-бавно развитие, а те трябва свободно да се развиват и по този начин по-мощните икономики биха упражнили сила върху периферията, като я издърпат нагоре. Въпреки че това предложение трябва да работи по принцип в полза и на двете "групи", то това не се е случило. Оттогава идеята за Европа с много скорости се споменава малко в икономическата и политическата научна литература и от ЕС лидерите. Някои, като бившият италиански лидер и лидер на Европейската комисия Романи Проди, смятат, че тя

---

¹ Watts, Duncan. European Union. Edinburgh University Press, 2008

² Mertes, Michael, and Norbert J Prill. "Der Verhängnisvolle Irrtum Eines Entweder-Oder. Eine Vision Für Europa." In Europa Ohne Kommunismus, edited by Kurt Plücker Michael Mertes, Norbert J. Prill, Hans-Peter Schwarz und Werner Weidenfeld,, 39-52. Bonn, 1990